

Tem het nukkkige beest

Dreadbox is een bedrijf dat altijd met net iets anders komt. Daarom was ik ook enorm benieuwd naar de Medusa: een hybride synth, deels analoog, deels digitaal en met een gridsequencer afkomstig van Polyend.

door **Ruud Lekk**
ruud@interface.nl

De Medusa is een vrij breed uitgevallen desktopapparaat. Links zit de sequencer die eruitziet als een Ableton controller. De 64 pads zijn verlicht, maar gelukkig niet met gekleurde leds, want dan wordt het al snel een kermis. Je kunt deze grid ook gebruiken als alternatief voor een keyboard.

Rechts vinden we het eigenlijke synthesizer-gedeelte, met zo te zien alle bekende functies. Ik weet eigenlijk niet hoe ik 'm precies moet beschrijven, want het is een soort semipolysynth. Er zijn zes oscillators, drie analoog en drie digitaal. Je kunt 'm uiteraard als monosynth gebruiken, maar er zijn ook twee polymodes: eentje waarbij je driestem-

mige polyfonie hebt met twee oscillators per voice, en eentje waarbij je zesstemmig speelt met één oscillator per voice. Maar dat is toch gewoon een polysynth? Nou nee, want de Medusa heeft weliswaar zes vca's, maar alles gaat door een en hetzelfde filter heen. Dus het is een soort semipolyfonie, of ultra-parafonie. Snap je 'm nog?

De allerleukste truc van de Medusa zit nog wat dieper verborgen. Bij de Voice Priority-settings kun je schakelen naar Next, waarbij in Poly mode niet steeds dezelfde oscillatorvolgorde wordt gebruikt, maar bij elke toetsdruk een andere oscillator wordt getriggerd. Als je dus steeds dezelfde toets indrukt met bijvoorbeeld een staccato baslijntje, hoor je normaal oscillator 1-1-1-1-1-1 (et cetera). Met de Medusa in de Next-stand is het echter 1-2-3-4-5-6-1-2-3-4-5-6 (et cetera).

info

- **prijs incl:** € 999,-
- **distributie:** Sonic Sales, +49 521 5219 6994
- **internet:** www.sonic-sales.de, www.dreadbox-fx.com, <http://polyend.com>

De lol hiervan is dat je elke oscillator een compleet andere stemming of wavevorm kunt meegeven. De enige andere synth die dit kan, is de Korg Mono/Poly en het is de sleutel tot de meest gestoorde waanzinnige baslijnen, zeker in combinatie met de sync en fm-mogelijkheden van de Korg. Zou die supersynth na bijna veertig jaar dan eindelijk een opvolger krijgen?

Overvloed

Qua specs is de Medusa in ieder geval een beest: er zijn dus drie analoge oscillators met vier wavevormen (waaronder een sinus!) en een bereik van drie octaven. Er is analoge fm aanwezig waarbij oscillator 3, oscillator 1 en 2 of het filter moduleert. Sync, pwm; allemaal present. Evenals noise in vier variaties. De klank van de oscillators is stevig en modern. Ik vind ze zelf nogal verschillen van bijvoorbeeld de Abyss of eerdere Dreadbox synths. Niet beter of slechter, maar anders: minder stoffig. Maar er zijn ook nog drie digitale oscillators, met dezelfde vier wavevormen en, jawel, wavetables! Je begint vast al een idee te krijgen wat hiermee allemaal mogelijk is, gewoon puur qua klankkleur uit de oscillators.

Maar we zijn nog maar aan het opwarmen. Het filter is schakelbaar tussen een 2-pole en 4 pole low pass-filter en hi pass, en heeft instelbare filtertracking. Het is niet het allermooiste filter dat ik ooit heb gehoord, maar zeker ook niet het slechtste. Misschien is het voor een Dreadbox alleen wat karakterloos. Maar voor de rest, niks mis mee.

Medusa is ongelooflijk flexibel door alle wavevormen en combinaties, modulaties en sequences

Bij de envelope generators is flink uitgepakt. Ten eerste zijn ze allemaal van het dadsr-type, dus met een initiële delay aan boord. Gaaf voor polysounds! En ze lopen ook allemaal: dat zijn functies waarmee je mij enthousiast krijgt. En waar een normale synth twee envelopes heeft voor filter en vca (die zijn hier ook vast toegewezen) heeft Dreadbox blijkbaar toegang tot de hoorn des overvloeds, want er zijn gewoon nog even drie extra envelope generators beschikbaar. Hallo!

Hetzelfde verhaal geldt voor de lfo's: knoppen voor de rate, golfvorm, hoeveelheid en bestemming van de modulatie en hoptete: vijf stuks aanwezig. Terwijl ik dit schrijf, zie ik een synth als de Matrixbrute wat bleekjes om de neus worden.

Verdwalen

Nog meer? Een mixer uiteraard, waar je met sliders het volume van de diverse oscillators bepaalt (en tevens dient als uitknop voor de oscillators als het volume 0 is), en aparte volumeknoppen voor de master-out en hoofdtelefoon. De Medusa-output is gewoon mono en er zijn in tegenstelling tot veel

andere Dreadbox machines ook geen interne effecten. Wel erg gaaf zijn de kleine oled-schermpjes waarop je per functie ziet wat er gebeurt, bijvoorbeeld de vorm van de envelope.

Superhandig, want ik kan je al één ding verklappen over de interface: je zit heel, heel erg vaak verkeerd. De Medusa heeft namelijk niet voor elke functie één knop, maar bijvoorbeeld voor de envelopes een setje sliders en dan vijf drukknoppen. Zelfde voor de lfo's, en ook de analoge en digitale oscillators delen functionaliteit. Ik snap dat met deze specs 'één knop per functie' een gigantische machine zou opleveren, maar tegelijkertijd raak ik heel snel kwijt of ik nu analoge of digitale oscillator 3 zit te veranderen, en of nou lfo 3 of 5 iets staat te doen. Als Medusa-eigenaar wordt al draaiend aan de knoppen de uitroep 'waarom gebeurt er nou niks?!' snel een tweede natuur. Aan de andere kant: waar mekkeren we over, want nog niet zo lang geleden deden we dit soort edits allemaal op priegelschermpjes met onbegrijpelijke afkortingen. We zijn de laatste tijd gewoon enorm verwend!

Normaal gesproken konden we hier zo'n beetje naar de conclusie, maar de Medusa

specificaties

- 3 analoge vco's met 4 wavevormen per stuk
- 3 digitale oscillators met 4 wavevormen en wavetables
- 24 dB low pass-filter schakelbaar tussen 2- en 4 pole, en high pass
- noise generator met verschillende noisesoorten
- 3 play modes: mono, paraphonic x3 en paraphonic x6
- 2 led-schermpjes
- 5 lfo's
- 5 dadsr-envelope generators met loop-mogelijkheid
- 8x8 grid met volledig programmeerbare knoppen
- knoppen op 3 manieren drukgevoelig
- geheugen voor totaal 256 sequences en presets
- ingebouwde sequencer
- mogelijkheid om modulatie of knobbewegingen op te nemen
- audio-input (mono jack)
- audio-output (mono jack)
- hoofdtelefoon-output (jack)
- midi-in/out/thru
- usb
- afmetingen: 49x20½x5cm
- gewicht: 2,3kg
- inclusief voedingsadapter

heeft nog een 8x8 grid die we nader moeten bekijken. Je kunt deze na wat gewenning, als een keyboard bespelen, een beetje zoals een Ableton Push en z'n soortgenoten. Net als op bijvoorbeeld de Arturia Beatstep, zijn er een hele partij alternatieve tunings aanwezig waarbij de knoppen steeds verschillende noten weergeven. Je oktaafknoppen zijn steeds verlicht als visueel hulpmiddel. Erg leuk om mee te rommelen, maar ook iets om heel snel in te verdwalen als je, zoals ikzelf, allesbehalve een toetsenist bent. Tegelijk wel weer een functie die, zoals veel features op de Medusa, kan leiden tot iets wat je anders nooit zou hebben gemaakt. De toetsen zelf zijn van een redelijk harde soort zacht plastic, precies stevig genoeg voor precies werk en – ook tof – ze liggen vlak ten opzichte van de behuizing, waardoor bijvoorbeeld slides erg makkelijk gaan.

Meer controle

Het keyboard – laten we het maar even zo noemen – heeft als bijzonderheid dat het horizontaal, verticaal (positieafhankelijk op de x- en y-as) en drukgevoelig is. Dus door je vinger te bewegen kun je bijvoorbeeld pitch, modulatie, of wat je maar wilt toevoegen aan een noot. De drukgevoeligheid is vergelijkbaar met aftertouch. Je kunt dit alles ook nog relatief of absoluut instellen, maar met de absolute instelling wordt de boel al snel onbespeelbaar als je niet perfect op de juiste plek zit. Bij relatief hoor je eerst de noot zoals ie bedoeld is, en de beweging initieert vervolgens het effect. Er zijn meer

midicollers die dit kunnen, en je hebt daarmee veel meer controle dan op een traditioneel keyboard. O, en velocity is er natuurlijk ook nog. Deze functies zijn best wel lastig om goed in te stellen: het is al snel te veel of te weinig. Maar wel gaaf dat het er überhaupt op zit.

Dan is er natuurlijk nog de sequencer. We hebben 64 pads, dus de sequencer kan tot 64 stappen bevatten. Die stappen kun je vervolgens terugspelen via de grid, eventueel in een andere volgorde. Maar je kunt per stap ook synthesizer parameters opnemen. Zo kun je – om maar wat te noemen – een percussiekit maken, door van een basisgeluid via filters en envelopes een aantal varianten te maken, elk een eigen pad toe te wijzen en die vervolgens weer te sequencen. Maar je kunt de pads ook gebruiken om alleen parameterveranderingen op te nemen. Vervolgens speel je een noot, en via de pad-varianten switch je dan tussen varianten van je sound.

Tot slot doet de grid ook nog dienst als geheugen: je kunt tot 128 complete sounds opslaan, die hier dus bestaan uit de klank zelf en eventuele modulatie- en sequencerdata.

Even bijkomen

Zo, en nu koffie! De Medusa biedt een partij creatieve mogelijkheden waar je even stil van wordt. De grootste uitdaging is dan ook meteen duidelijk: hoe tem je de Medusa, en raak je niet hopeloos verdwaald? Dat duurde bij mij een tijd. Soms is het gewoon frustrerend als je denkt iets te editen en vervolgens gebeurt er niks of iets heel anders dan je bedoelde. Het is niet dat de synth onduidelijk is of dingen niet kloppen, maar door de vele parameters op een relatief klein oppervlak verdwaal je snel. Daar zijn grotere synths duidelijk in het voordeel. Qua klank is de Medusa ongelooflijk flexibel door alle wavormen en combinaties, modulaties en sequences. Allerlei bewegingen kun je opne-

men. Hij doet me een beetje denken aan een Matrixbrute wat pure basisklank betreft, of een moderne Prophet. Stevig en vol, maar ook helder en strak en zeker niet zo zompig als de Abyss. Het is een soort mix tussen de Waldorf Pulse en de micro-wave XT. Dat soort vergelijkingen zoek je constant: digitaal en analoog in een apparaat verenigd, maar wel met een miljoen meer mogelijkheden. Dat alleen al maakt 'm eigenlijk gewoon uniek, zeker in polymode met die Next Voice-toewijzing. Man man, wat cool!

Tijdens de testperiode verscheen OS-update 1.1.0 met aardig wat verbeteringen, zoals een midiclock syncmogelijkheid als slave of master. Het updaten ging trouwens niet van harte: de machine brickte in twee gevallen, waarbij na talloze keren aan- en uitzetten en de resetknop indrukken de boel ineens weer opstartte.

Nukking

Met deze update is de Medusa ook via midi-cc extern aanstuurbaar en je kunt de voices op verschillende midikanalen aansturen. Dan wordt de polyfonie natuurlijk wel beperkt (het werkt alleen in P2-mode met drie 2-stemmige voices), maar toch: we hebben multitimbraliteit!

Dan is er de filterresonance. Die is met de OS-update weliswaar een stuk verbeterd en minder abrupt, maar het is nog steeds niet het sterkste punt van deze synth.

De analoge oscillators driften soms behoorlijk en waar dat bij sommige Dreadboxen nog wel binnen de perken blijft, kan het hier echt uit de hand lopen, vooral met polyfone sounds. Ook merk je dat niet alle parameters onmiddellijk reageren op knobbewegingen: soms duurt het even voor een beweging wordt opgepikt, of moet je iets gewoon twee keer doen, of blijft er een vca'tje openstaan. Da's gewoon een OS-bug,

het oordeel

- + flexibiliteit
- + enorm aantal functies
- je verdwaalt gemakkelijk in de vele functies

Draaiend aan de knoppen wordt de uitroep 'waarom gebeurt er nou niks' al snel een tweede natuur

INTERFACE XTRA

- • knoppendraai-video door Dreadbox
- 15 filmpjes over de verschillende features
- • handleiding

en dat kan dus gefixt worden. Enerzijds is dat foute boel, aan de andere kant hoort het er ook een beetje bij: het is een muziekinstrument van twee kleine fabrikanten, en een beetje nukking gedrag... Ach, daar heb ik zelf ook weleens last van.

Update 1.1 fixt in elk geval al enkele van deze problemen en beide bedrijven werken hard aan allerlei updates, dus uiteindelijk zal het merendeel van de probleempjes wel worden opgelost.

Conclusie

Is de Medusa uniek? Absoluut, ik ken geen andere synth met al deze kenmerken en functionaliteit. Maar hij is ook duidelijk anders dan andere Dreadbox instrumenten, en niet iedereen waardeert dat. Ik vind het een supergave bak; ik houd van instrumenten waar je de eerst komende jaren mee vooruit kunt qua mogelijkheden en die je uitdagen, soms tot het uiterste. Tegelijk houdt dat ook in dat dit geen mooie Moog of Sequential is, waar je op preset 1 al meteen de maximum wow-factor hebt. Dit is bloed, zweet en tranen in plaats van instant bevrediging. Maar dat zijn bij mij wel de synths die blijven. Qua sounddesign bewandelt de Medusa paden die je normaal alleen bereikt met modulaire systemen, en is daarmee (vergeleken nog prima betaalbaar ook. Die paden zijn echter wel aan beide kanten bezaaid met brandnetels en doornbossen. Weet je daarmee om te gaan, dan heb je een waanzinnige en unieke synth in handen waarmee je volledig eigen dingen kunt creëren. ■